

Sisällysluettelo

Rahoitussektorin kannattavuus hyvä, mutta riski tulosten vaihtelulle on kasvanut

Rahoitustarkastuksen valvottavien taloudellinen tila on pääsääntöisesti vakaa, ja niiden markkinariskit ovat hallinnassa. Kireä kilpailu asuntoluottomarkkinoilla on kuitenkin kaventanut korkomarginaalit kannattamattoman alhaiseksi, mistä Rata on huolissaan. Pankit pyrkivät lisäämään tuottojaan myymällä asiakkaille aktiivisesti muita rahoituspalveluja, mutta suhdanteiden heiketessä tulovirta palkkiotuottoja kerryttävistä rahoituspalveluista voi ehtyä. Tulevaisuuden haasteena on myös pankkien kasvanut herkkyys rahoituksen hinnan ja saatavuuden vaihteluille. Pankit pystyvät rahoittamaan luotonannon kasvua vuosi vuodelta yhä vähemmän talletuksilla.

Taloukasvu hidastuu lähitulevaisuudessa

Lyhyen aikavälin talousnäkymät ovat edelleen hyvät. Vuoden 2006 toteutunut kasvu on ollut ennustettua parempi, joskin kasvun odotetaan lähitulevaisuudessa jonkin verran heikentyvän. Suomen rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta suurimmat riskit liittyvät kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta rantautuviin shokkeihin. Suomen talouden tukevan pohjan takia kotimaiset shokit ovat epätodennäköisempiä.

Luottojen kysyntä jatkui voimakkaana

Korkotason ja asuntojen hintojen nousu eivät hillinneet kotitalouksien asuntoluottojen kysyntää. Myös kulutusluottojen kysyntä kasvoi entisestään. Yritysluottojen kasvu sen sijaan hidastui edelleen.

Pankkitoiminta ja lisäpalvelujen kauppa kannattivat yhä paremmin

Taloudellinen kasvu, voimakas luottojen kysyntä ja osakemarkkinoilla jatkunut nousuvire pitivät yllä valvottavien hyviä tuloksentekomahdollisuuksia. Asuntolainojen kysyntä hidastui hieman, mutta samalla muiden kotitalouslainojen menekki kiihtyi. Myös korkojen nousu kohensi korkokatteita. Luottokannan laatu ei rasita vielä tänäkään vuoden tuloksia. Osakemarkkinoiden korjausliike verotti palkkiotuottoja, mutta pankkitoimintoja alttiimpia ulkopuolisille shokeille ovat konsernien vakuutustoiminnot.

Pankkisektorin vakavaraisuus säilyi heikkenemisestään huolimatta vahvana

Pankkisektorin kokonaisvakavaraisuus heikkeni riskipainotettujen erien ja rakennejärjestelyiden seurauksena. Omien varojen määrä kasvoi hieman, eikä niiden laatu heikentynyt. Pankkisektorin riskinkantokyky säilyi yleisesti ottaen vahvana.

Luottokannan laatu hyvä, mutta asuntovelallisten riskit kasvavat

Pankkien luottokannan laatu on vielä hyvä, kun sitä arvioidaan hoitamattomien (järjestämättömien) luottojen ja arvonalentumistappioiden suhteellisella osuudella luottokannasta. Viime aikoina erityisesti nuorehkot ja perheelliset taloudet ovat velkaantuneet nopeasti, kun asunnot ovat kallistuneet ja asuntolainojen koko kasvanut. Pankkien tuleekin aktiivisesti varmistaa, että asuntovelalliset ymmärtävät asuntolainojen pidemmän aikavälin riskit.

Talletuspankkien likviditeettiriskit pienenevät

Pankkien antolainaus lisääntyi alkuvuonna edelleen. Talletusten vähäisen kasvun vuoksi lainakannan kasvua rahoitettiin yhä enemmän markkinaehtoisesti, pääasiassa joukkovelkakirjalainoilla. Pankkien lyhytaikainen maksuvalmius parani vuodenvaihteen tilanteeseen verrattuna.

Talletuspankkien yhteenlaskettu korkojen nousun aiheuttama tulariski on pysynyt muuttumattomana

Suomalaisten talletuspankkien yhteenlaskettu tulariski ei ole muuttunut joulukuun 2005 lopun tasosta. Potentiaalinen yhden prosenttiyksikön koronnousun aiheuttama korkokatteen kasvu olisi kesäkuun 2006 lopussa ollut 318 milj. euroa. Vaikka riskin tasossa ei muutosta olekaan tapahtunut, on riskin aiheuttavan position rakenne muuttunut huomattavasti. Tulariskin muuttumattomuudesta huolimatta sekä rahoitustaseen että kaupankäyntivaraston investointiriskit kasvoivat.

Rahoitussektorin kannattavuus hyvä, mutta riski tulosten vaihtelulle on kasvanut

Suomen rahoitussektorilla tapahtunut EU-alueen trendin mukainen pankkien ja vakuutusyhtiöiden yhdistyminen on keskittänyt markkinoita entisestään. Rahoitusmarkkinoita hallitsevat suuret finanssiryhmittymät. Ne panostavat erityisesti palkkiotuottoja kerryttävien rahoituspalveluiden tarjontaan, jolloin arvopaperimarkkinoiden kehityksellä on suuri merkitys. Myös vakuutuspuolen tulos riippuu paljolti arvopaperimarkkinoiden kehityksestä, mikä myös lisää tuloksen suhdanneherkkyyttä. Suhdanneherkkyyttä korostaa lisäksi IFRS-tilinpäätös.

Tuottorakenteen muuttuminen muuttaa myös ryhmittymien riskiprofiilia. Jatkossa finanssiryhmittymien riskien ja vakavaraisuuden arvioiminen korostuu entisestään.

Rahoitussektorin toimijoiden taloudellinen tila vakaa

Suomen rahoitussektorin taloudellinen tila on tällä hetkellä vakaa. Pankit ovat tehokkaita ja kannattavia, riskit ovat hallinnassa ja vakavaraisuus on vahva. Korttiyhtiöiden toiminta on kasvanut reippaasti ja kannattavuus on yleisesti ottaen hyvä. Rahoitusyhtiöiden kannattavuus on säilynyt hyvänä ja toiminta on laajentunut. Kiinnitysluotopankkien merkitys pankkien rahoituksen lähteenä on kasvanut vuoden aikana voimakkaasti, ja siten niiden taseet ovat kasvaneet. Sijoituspalveluyritysten kannattavuus on entisestään parantunut. Tosin muutamien sijoituspalveluyrityksen tulos oli tappiollinen. Myös rahastoyhtiöiden kannattavuutta voidaan pitää hyvänä.

Pankkien kannattavuus on vahvistunut parin viime vuoden aikana selvästi. Positiivinen kehitys on ollut suotuisan toimintaympäristön ansiota. Talouden kasvaessa rahoituspalveluiden kysyntä kasvaa, ja rahoitussektorilla toimivien yritysten tuotot lisääntyvät. Markkinakorkojen nousu on parantanut pankkien rahoituskatteita. Kotitalouksien usko omaan talouteen on ollut myös vankka ja sen myötä uskallus lainanottoon on ollut rohkeaa – jopa uhkarohkeaa. Kotitalouksien lainanoton kasvu taittui hieman viime vuoden lopulla samaan aikaan, kun markkinakorot kääntyivät nousuun, mutta silti kasvu jatkuu kovana.

Kilpailu asuntoluottomarkkinoilla jatkuu kireänä

Kilpailu on kireää asuntolainamarkkinoilla, mistä on todisteena kuluvan vuoden aikana edelleen kaventuneet korkomarginaalit. Karkeasti arvioiden jo noin puolet uusista asuntolainoista on myönnetty alle 0,6 prosenttisyksikön korkomarginaalilla. Näin kapeat marginaalit eivät ota riittävästi huomioon pitkiin laina-aikoihin liittyvää epävarmuutta.

Markkinoilta kantautuneet viestit asuntolainakilpailun laimenemisesta ovat osin ristiriitaisia. Joidenkin näkemysten mukaan kilpailu on jo laantunut, mutta myös vastakkaisia mielipiteitä on esitetty. Kilpailu asuntoluotoista jatkuu kireänä, vaikka korkomarginaaleissa ei näyttäisi enää olevan riskienhallinnan näkökulmasta kaventumisvaraa.

Rahoitustarkastuksen tarkastuksillaan tekemä havainto kulutusluottojen aktiivisesta myymisestä asuntoluotto päätöksen yhteydessä on jo nähtävissä kulutusluottokannan voimistuvana kasvuna. Korkomarginaalit eivät ole kuitenkaan kaventuneet samaa tahtia asuntolainojen kanssa, mikä viittaa siihen, että kilpailu kulutusluotoista ei ole vielä kiristynyt.

Kotitaloudet hoitavat tällä hetkellä lainojaan hyvin eikä ole nähtävissä, että pankkien vakavaraisuus olisi uhattuna hoitamattomien asuntoluottojen vuoksi. Pitkäaikaiset, hyvin kapealla marginaalilla myönnettyt lainat ovat kuitenkin riski pankkien kannattavuudelle.

Pankit pyrkivät paikkaamaan kapeiden marginaalien vaikutusta kannattavuuteen myymällä muita, vaikeammin hintavertailtavia rahoituspalveluja. Kulutusluottojen lisäksi kotitalouksille tarjotaan asuntolainanoton yhteydessä rahastosijoittamista. Asuntolainan maksuaikaa pidennetään, jotta kuukausimaksu pienenee, ja asiakkaalle jää varaa aloittaa jatkuva rahastosäästäminen. Näin asuntolainalla käytännössä rahoitetaan sijoittamista. 1990-luvun "hulluina vuosina" pidettiin hyvin arveluttavana

sijoittamisen rahoittamista kulutusluotolla – tänä päivänä se tehdään siis asuntoluotolla. Lisäksi kotitaloudet eivät välttämättä aina tiedosta, että rahastoihin sijoitetun pääoman voi myös menettää.

Luotonannon rahoituksen rakenne painottuu markkinarahoitukseen hallitusti

Rahastosäästäminen on kasvattanut kovasti suosiotaan viime vuosina. Kotitalouksien talletukset ja rahastosijoitukset ovat lisääntyneet euromääräisesti yhtä paljon vuoden aikana. Sen sijaan rahastopääomat kokonaisuudessaan ovat kasvaneet selvästi enemmän kuin talletukset. Jos sama tahti jatkuu, rahastopääomien määrä saavuttaa talletusten määrän muutamassa vuodessa. Talletusten määrä saattaa lähteä myös uuteen nousuun, sillä markkinoilla on viitteitä talletuskorkokilpailun lisääntymisestä. Verotusmuutosten jälkeen vakuutus säästöjen nopea kasvu päättyi, ja viime vuosina kasvu on ollut hyvin vähäistä.

Pankkien riippuvuus markkinaehtoisesta rahoituksesta on entisestään kasvanut, sillä varojen siirtyminen talletuksista rahastoihin on pakottanut ne hakemaan rahoitusta markkinoilta yhä enemmän. Pankkien pitkäaikainen, rakenteellinen rahoitusriski on kasvanut, mutta lyhytaikainen maksuvalmius on parantunut. Tulevaisuudessa pankit ovat yhä herkempiä rahoituksen hinnan ja saatavuuden vaihteluille.

Markkinariskit ovat hallinnassa

Viime keväänä epävarmuus rahoitusmarkkinoilla kasvoi ja sen myötä kaupankäyntivolyymit ja suojausinstrumenttien kysyntä lisääntyivät. Erityisesti epävarmuus tulevasta korkokehityksestä lisäsi korkojohdannaisten käyttöä. Pankit rajasivat aktiivisesti korkotuloriskiä koronvaihtosopimuksilla, minkä ansiosta pankkien tuloriski pysyi ennallaan. Sen sijaan kaupankäyntivaraston korkoherkkyys on kasvanut.

Myös muiden markkinariskien muutokset ovat olleet maltillisia. Valuuttakurssiriski on hieman lisääntynyt avointen valuuttapositioiden kasvaessa. Valuuttakaupankäynti on jatkanut tasaista nousuaan ja sen myötä valuuttakaupan tuotot ovat kasvaneet. Kuluvan vuoden aikana kaikki finanssiryhmittymät ovat vähentäneet osakeriskiherkkyytään pienentämällä osakesijoituksiaan. Kiinteistöriskin osalta pankkien ja finanssiryhmittymien kiinteistöomistuksen suhde omiin varoihin on pysynyt muuttumattomana.

Lisätietoja antaa
toimistopäällikkö Jaana Rantama, puhelin 010 831 5281.

Taloukasvu hidastuu lähitulevaisuudessa

Suomen talouden kasvunäkymät ovat edelleen hyvät, ja toteutunut kasvu on ollut jopa ennustettua parempi. Kuluvan vuoden BKT:n kasvuennusteet vaihtelevat välillä 3,4–3,9 %. Vienti ja kulutuskysyntä jatkuvat vahvoina ja inflaatio on Euroopan matalimpia. Työllisyys on parantunut – 50 000 uutta työpaikkaa vuonna 2005 ja yli 30 000 tänä vuonna – minkä ansiosta työttömyysaste on laskenut 8,1 prosenttiin. Tuotannon ja työllisyyden kasvuvauhdin odotetaan kuitenkin hidastuvan vuoden loppupuolella ja ensi vuonna.

Kokonaistuotanto euroalueella ja Suomessa %-muutos edellisestä vuodesta

Lähteet: Eurostat, Suomen Pankki ja Tilastokeskus.

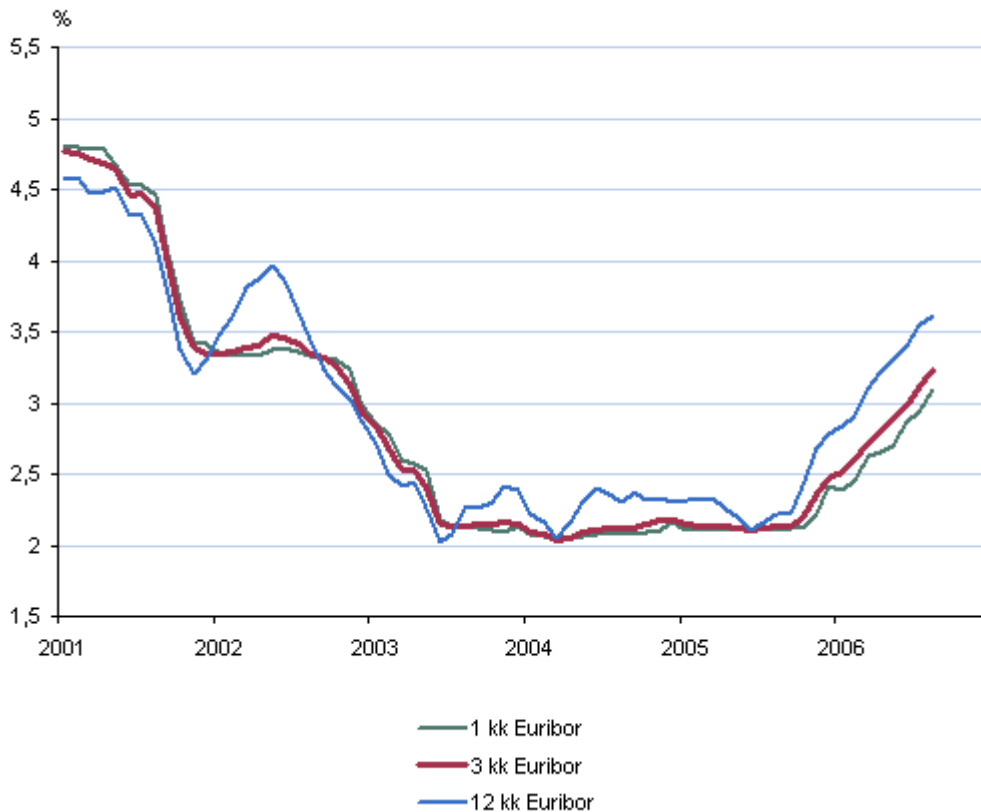
Myös Euroopan talouskasvu on ollut odotettua nopeampaa. Tämän vuoden kasvun ennustetaan olevan yli 2 %. Euromaiden talouskasvu nojaa vientiin – kulutuskysyntä on epävarmemmalla pohjalla. Euromaiden kasvun odotetaan kuitenkin hidastuvan ensi vuonna verotuksen kiristymisen, USA:n heikentyvän kysynnän ja euron vahvistumisen seurauksena.

Pankkien toimintaympäristö on hyvän taloudellisen kasvun takia suotuisa. Yritysluottoihin liittyvät riskit ovat pysyneet hallinnassa. Vahvan työllisyystilanteen myötä kotitalouksien taloudellinen tilanne on kokonaisuudessaan edelleen varsin hyvä ja velanhoitokyky on säilynyt riittävänä. Koska varallisuushinnat ovat pysyneet korkeina, luottojenkaan vakuusarvot eivät ole heikentyneet.

Euroopan keskuspankin koronnostot ovat olleet maltillisia

Inflaatiopaineita on edelleen olemassa, ja Euroopan keskuspankin ennakoidaan nostavan ohjauskorkoa vielä tämän vuoden aikana. Ohjauskorko nostettiin elokuussa 3,0 prosenttiin, ja markkinat odottavat vielä kahta tai kolmea koronnostoa vuoden loppuun mennessä. Euriborkorot ovat nousset 1,0–1,5 prosenttiyksikköä kesäkuusta 2005, jolloin ne olivat matalimmillaan.

Euriborkorkojen nousu on ollut ennakoitua ja niin maltillista, että kasvaneista lainanhoitokuluista ei ole syntynyt arvonalentumistappioita. Pankkien korkokatteet ovat odotetusti parantuneet, kun korkotaso on noussut.

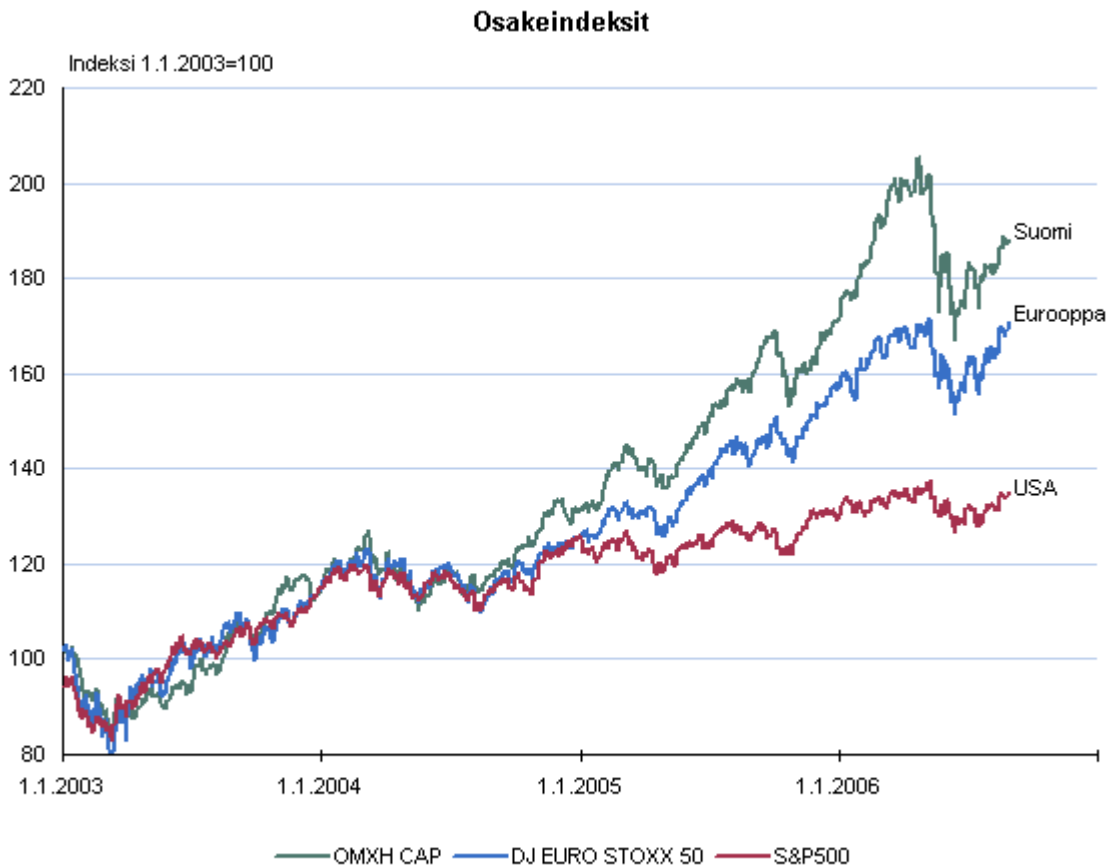
Euriborkorot kuukausittain

Lähteet: Reuters.

Makrotalouden ennustettu suunnanmuutos näkyy rahoitusmarkkinoilla suurempina hintaheilahteluina

Epävarmuus on kasvanut rahoitusmarkkinoilla kevään 2006 aikana. Markkinaosapuolet ovat epävarmoja makrotalouden - inflaation ja kasvun - sekä rahapolitiikan suunnasta päätalousalueilla. Tämä on näkynyt erityisesti riskipitoisempien tuotteiden suurempina hintavaihteluina. Pankeille markkinoiden liikehdintä ei lähtökohtaisesti ole vain huono asia. Kaupankäyntivolyymien lisääntyminen ja suojausinstrumenttien lisääntyvä kysyntä kasvattaa pankkien tuottoja. Toisekseen suomalaiset pankit ottavat nykyisin markkinariskiä maltillisesti.

Toukokuussa alkanut rahoitusmarkkinainstrumenttien hintojen lasku vaikutti eniten niihin tuotteisiin, joissa myös hintojen nousu oli ollut voimakkainta kuten osakkeisiin. Vaikka markkinahintojen volatiliteetit kasvoivat jonkin verran, ne ovat kuitenkin alle sen tason, mikä vallitsi edellisten markkinahäiriöiden aikaan vuoden 2000 molemmin puolin. Viimeaikaisessa hintojenlaskussa näyttäisi olleen kyse korjausliikkeestä, eikä sijoittajien sijoitusstrategioissa tai riskinottohalukkuudessa ole tapahtunut perustavanlaatuista muutosta. Esimerkiksi osakemarkkinoiden perustekijät ovat kunnossa. Yritysten kannattavuus on hyvä ja talousnäymät suotuisat. Osakemarkkinoiden hintojen lasku ei johtanut laajempaan ylireagointiin, ja hinnat ovat palautuneet vuoden 2006 alun tasolle.

Rahoitusmarkkinoiden riskit ovat kasvamassa

Todennäköisimmät ja yleisesti tunnistetut riskit kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla ovat säilyneet samana jo pidempään. Riskeinä mainitaan mm. seuraavat:

- Kotitaloussektorin velkaantumisasteen kasvu. Korkeiden nousu heikentää velkaantuneimpien kotitalouksien velanhoitokykyä. Tämä riski on tyypillinen useissa EU-maissa, myös Suomessa. Rahoittajien luottotappiot kasvavat pidemmällä aikavälillä.
- Yritysten taseiden omavaraisuusasteiden heikkeneminen. Korkeiden nousu heikentää velkaantuneimpien yritysten velanhoitokykyä. Suomessa yritysten omavaraisuusasteet ovat vielä pysyneet varsin korkeina, mutta joidenkin yritysten omavaraisuus on heikentynyt suurten voitonjakojen, omien osakkeiden takaisinoston ja yrityshankintojen seurauksena. Rahoittajien luottotappiot kasvavat pidemmällä aikavälillä.
- Pankkien riippuvuus tukkumarkkinoista on lisääntynyt. Lainakannan voimakasta kasvua on jouduttu rahoittamaan yhä enemmän markkinaehtoisella rahoituksella. Pankit ovat alttiimpia likviditeettiriskille eli rahoituksen hinnan ja saatavuuden vaihtelulle.
- Poikkeuksellisen alhainen riskin hinnoittelu. Jos riskipreemiot nousevat äkillisesti, varallisuushinnat laskevat jyrkästi. Likviditeetin kirstyminen vaikuttaa myös spekulatiiviseen sijoittamiseen ja voi johtaa varallisuushintojen laskuun arvopapereiden tai muiden omaisuuserien tarjonnan kasvaessa.
- Globaalit rahoitusvajaiden epätasapainot. Hallitsematon epätasapainojen purku käynnistäisi luotto- ja markkinariskien kierteen kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. USA:n tilanne on heikentynyt, mikä voi lisätä kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden häiriöitä.

Vaikka rahoitusmarkkinoiden riskit ovat ennallaan, tilanne ei kuitenkaan ole stabiili. Sekä rahoittajien että velallisten herkkyys rahoitusmarkkinoiden häiriöille on kasvanut vähitellen. Osa edellä mainituista riskeistä vaikuttaisi pankkien kannattavuuteen pidemmällä ajanjaksolla, kun taas osa voisi laajemmassa mittakaavassa toteutuessaan heikentää jopa pankkien vakavaraisuutta. Rahoitusmarkkinoiden tai suhdannevaiheen muutos voi tapahtua vähitellen, jolloin markkinaosapuolilla on aikaa sopeutua. Äkilliset muutokset sen sijaan aiheuttaisivat ongelmia.

Lyhyellä aikavälillä suomalaisten pankkien todennäköisimpänä riskinä voi pitää ulkopuolisten, kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta tulevien shokkien uhkaa. Suomen talouden tukevan pohjan vuoksi kotimaiset shokit ovat epätodennäköisempiä. Kevään tapahtumat osakemarkkinoilla olivat hyvä muistutus siitä, miten maailmanlaajuiset muutokset sijoitusmielialassa voivat nopeastikin heijastua pankkien ja finanssiryhmittymien kannattavuuteen.

Lisätietoja antaa
rahoitusanalyttikko Sirpa Joutsjoki, puhelin 010 831 5205.

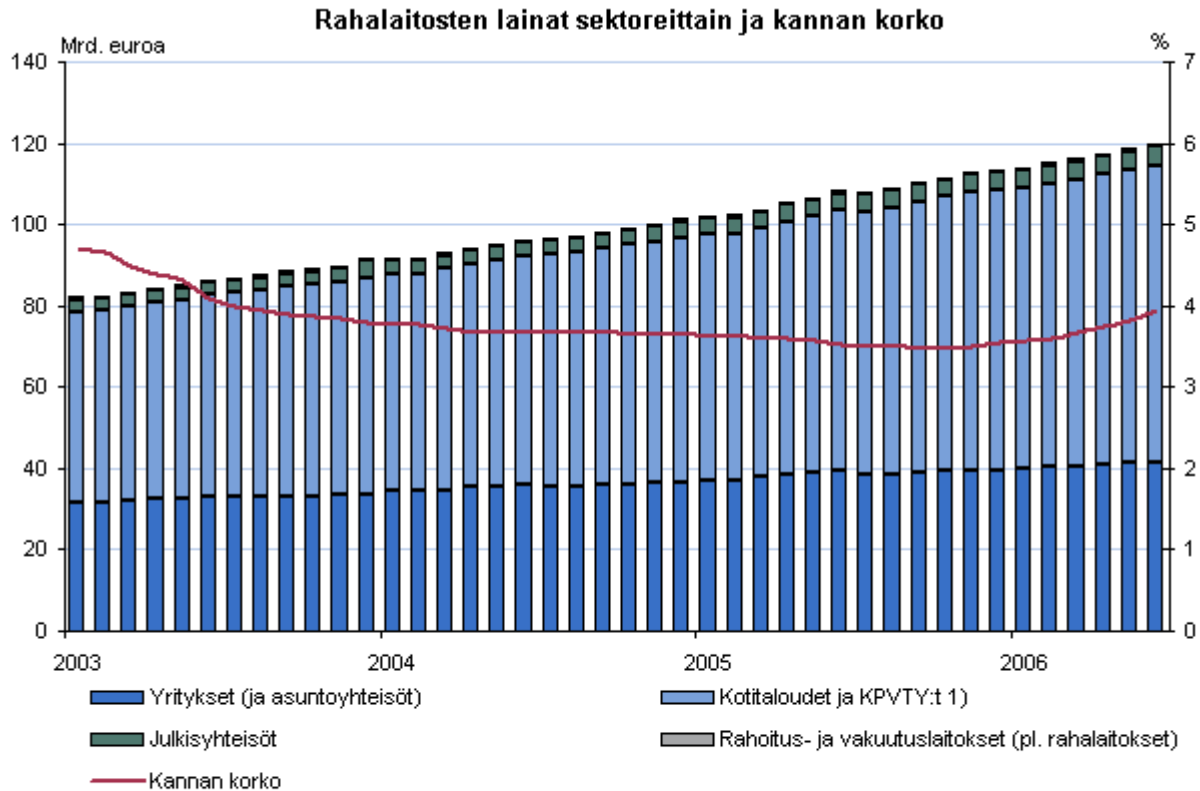

Luottojen kysyntä jatkui voimakkaana

Luottojen pitkään jatkunut kysyntä rahoitusmarkkinoilla ei osoittanut merkittävää hidastumista. Suomen rahalaitosten luottokanta kasvoi vuodessa 10,9 % ja oli kesäkuun 2006 lopussa 120 mrd. euroa. Vastaavaan aikaan edellisvuonna luottokannan vuosikasvu oli 12,5 %.

Vaikka luottokannan kasvuvauhti kokonaisuudessaan hieman hidastui, kotitalousluottojen kysyntä sen sijaan kasvoi yhä. Kotitaloudet ovat yhä merkittävämpi pankkien asiakasryhmä, sillä kesäkuussa noin 61 % luottokannasta oli kotitalouksille myönnettyjä luottoja. Yritysluottojen osuus luottokannasta oli noin 34 %.

1) Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt

Lähde: Suomen Pankki.

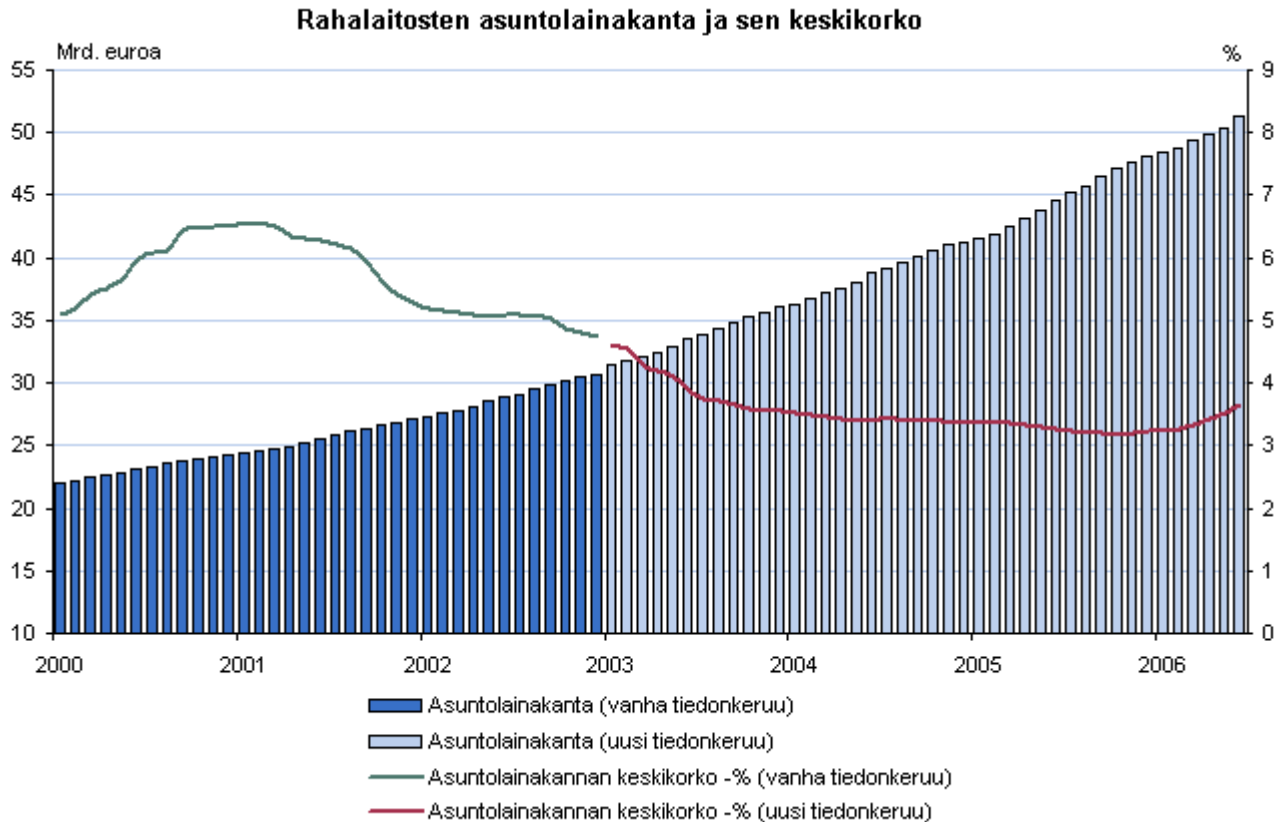
Luottokannan nopea kasvu on luonteenomaista talouden kasvuvaiheessa. Viime aikoina luottokannan kasvu on ollut selvästi bruttokansantuotteen kasvua nopeampaa. Kasvun hidastuessa pankeille voi kuitenkin koitua ongelmia, jos hyvistä luotonannon periaatteista on nopean kasvun aikana joustettu, ja luottosalkun laatu on sen vuoksi heikentynyt.

Asuntoluottojen määrä kasvoi ennätystasolle

Kotitalouksien luotonoton kasvu jatkui vilkkaana. Vilkasta luottojen kysyntää piti yllä edelleen alhaiset korot. Korkotaso on yhä poikkeuksellisen matala viime vuoden lopulla alkaneesta noususuunnasta huolimatta. Kotitalousluottojen kasvua lisää osaltaan myös se, että pitkien laina-aikojen vuoksi suurtenkin luottojen hoitokulut voivat olla kohtuulliset.

Kotitalouksille myönnettyjen luottojen kokonaismäärä oli kesäkuun lopussa 73,2 mrd. euroa, josta asuntoluottojen määrä oli ennätykselliset 51,7 mrd. euroa. Asuntoluottojen kysynnän kasvu oli kesäkuussa edelleen voimakas eli 15 %, vaikka se on vähentynyt edellisvuotisesta prosenttiyksikön verran.

On todennäköistä, että kotitalousluotonanto kasvaa tuntuvasti myös lähitulevaisuudessa. Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin 7/2006 mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä yli 9 % kotitalouksista suunnitteli asunnon ostamista lähimmän vuoden kuluessa. Tämä on enemmän kuin koskaan aiemmin. Lisäksi kuluttajien luottamus omaan talouteen oli edelleen vahvempi kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna ja myös hieman vahvempi kuin pitkällä ajanjaksolla keskimäärin.

Asuntojen hintojen nousu jatkunut

Asuntojen hintojen nousu ei ole hillinnyt asuntolainojen kysyntää. Nousevat hinnat kasvattivat osaltaan asuntolainojen kokoa ja laina-aikoja. Tilastokeskuksen julkaisemien tietojen mukaan vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat koko maassa keskimäärin 1,8 % edellisestä neljänneksestä ja pääkaupunkiseudulla 1,9 %. Vuositasolla hinnat nousivat koko maassa keskimäärin 8,8 % ja pääkaupunkiseudulla 9,8 %.

Hintojen nousuvauhti on kuitenkin hidastunut, ja asuntokauppoja on tehty vähemmän kuin samaan aikaan vuonna 2005. Lisäksi asuntojen myyntiaikojen pidentymisestä on olemassa viitteitä. Pääkaupunkiseudulla reaalin asuntohintaindeksi on nyt samalla tasolla kuin edellisen asuntobuumin aikaan 90-luvun vaihteessa.

Kulutusluottojen kysyntä voimistui

Kotitaloudet rahoittavat hankintojaan yhä enemmän kulutusluotoilla, joita pankit tarjoavat aktiivisesti asuntoluoton yhteyteen. Kotitalouksien kulutus- ja muiden luottojen vuosikasvu oli 12,0 % kesäkuussa 2006, kun se vuotta aiemmin oli 8,9 %. Kulutusluottoja myönnettiin vuoden ensimmäisellä puoliskolla 12,6 % enemmän kuin edellisvuonna.

Kulutus- ja muiden luottojen kanta oli kesäkuun 2006 lopussa 21,4 mrd. euroa, josta kulutusluottoja oli 9,9 mrd. euroa ja muita luottoja, kuten vapaa-ajan asuntojen lainoja, opintolainoja ja elinkeinonharjoittajien lainoja 11,5 mrd. euroa. Kaikista rahalaitosten myöntämistä luotoista kulutusluottojen osuus on lähes 18 %.

Yritysluottokannan kasvu hidastunut edelleen

Yritysluottokannan kasvu on hidastunut vuositasolla huolimatta siitä, että yritysten velkaantuneisuus on selvästi vähäisempi kuin 1990-luvun alussa. Yritysluottojen vuosikasvu oli kesäkuussa enää 4,9 %, kun vuoden 2005 lopussa kasvu oli vielä 7,8 %.

Teollisuus- ja palveluyritysten rahoituskysely 2005 -raportin mukaan yritysten uuden ulkoisen rahoituksen hankinta ei juuri näytä elpävän tänäkään vuonna. Pankkiyhdistyksen pankkibarometrin 2006/II mukaan yritysten kiinnostus luotonottoon vuoden aikajänteellä on laskussa.

Keskikorot nousivat ja marginaalit kapenivat entisestään

Rahalaitosten myöntämien uusien asuntolainasopimusten keskikorko kesäkuussa 2006 oli 3,66 %, kun se joulukuussa 2005 oli 3,27 %. Pankkien välinen kilpailu asuntoluottojen hinnalla on jatkunut edelleen. Vaikka uusien asuntoluottojen keskikorko on noussut, asuntoluottojen korkomarginaalit supistuivat ennätysellisen kapeiksi.

Primeviitekorot lisänneet suosiotaan

Suomessa edelleen yli 90 % asuntolainoista on sidottu vaihtuvaan markkinakorkoon (euribor tai prime). Vuoden ensimmäisellä puoliskolla nostetuissa lainoissa kiinteäkorkoisten lainojen osuus on pienentynyt noin 2 %. Muissa euroalueen maissa noin puolet asuntolainoista on kiinteäkorkoisia. Suomen rahoitusmarkkinoilla kiinteäkorkoista asuntorahoitusta on perinteisesti tarjottu vähemmän, mikä suurelta osin selittää eron Suomen ja muiden euroalueen maiden välillä.

Kotitalouksien uusissa lainasopimuksissa pankkien euriborsidonnaisten luottojen osuus kotitalouksien luottokannasta on supistunut vuodessa noin 81 prosentista 58 prosenttiin. Sen sijaan pankkikohtaisiin viitekorkoihin (prime) sidotut luotot ovat lisänneet suosiotaan. Niiden osuus oli kesäkuussa noin 38 %, kun se edellisvuonna oli 15 %.

Primekorkosidonnaisten lainojen kasvu on ollut nopeaa, sillä asiakkaat valitsevat yleensä luottonsa viitekoroksi sillä hetkellä edullisimman korkovaihtoehdon. Primekorot seuraavat kuitenkin käytännössä ennen pitkää euriborkorkojen liikkeitä ja kehitystä, mikä tulisi ottaa huomioon asuntovelallisen pitkäjänteisessä lainanhoitosuunnitelmassa.

Lisätietoja antaa
rahoitusanalyttikko Seppo Pitkänen, puhelin 010 831 5376.

Pankkitoiminta ja lisäpalvelujen kauppa kannattivat yhä paremmin

Suomalaisten talletuspankkien yhteenlaskettu korkokate on kasvanut, vaikka kova kilpailu asuntolainasiakkaista on kaventanut marginaaleja. Asuntolaina-alea on korvannut pankeille kannattavampien muiden kotitalousluottojen menekin kiihtymisen samalla, kun asunto- ja yritysluottokantojen kasvu on hidastunut. Korkokate kasvaa myös loppuvuonna selvästi, vaikka myös talletusten korkomenot ja muun varainhankinnan kustannukset kasvavat.

Palkkiotuottojen kasvu hidastui vuoden toisella neljänneksellä

Sijoitusrahasto-osuuksien myynti- ja hallinnointipalkkiot ovat tulleet viime vuosina merkittäväksi tuottojen lähteeksi pankkikonserneille. Vuoden 2006 ensimmäisellä neljänneksellä palkkiotuottojen kasvu jatkui ennätyskovana.

Toukokuinen korjausliike osakemarkkinoilla hidasti rahastopääomien ja palkkiotuottojen kasvua toisella neljänneksellä. Korjausliikettä seurasi rahastopääomien välitön siirtyminen osakerahastoja alempiriskisiin ja palkkioiltaan pienempiin korkorahastoihin, mutta jo heinäkuussa nettomerkinnot suomalaisiin osakerahastoihin lähestyivät tammikuun 2006 huippulukemia. Nettomerkitöjen ja osakeindeksien nopean toipumisen perusteella koko tilikauden palkkiotuotoista voidaan odottaa suurempia kuin koskaan aiemmin.

Pankkien kulukehitys on vakaata

Pankkien kulutason kasvu on pysynyt vakaana. Nousupaineita on ollut lähinnä henkilöstökuluissa, kun luotonannon volyymin kasvun lisäksi mm. säästämistuotteiden myynti on edellyttänyt uusia rekrytointeja. Etenkin pienten pankkien henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2005. Henkilökuntaa tarvittiin lisää ja myös palkkataso kohosi. Henkilöstökulujen kasvu jatkui myös vuoden 2006 ensimmäisellä puoliskolla.

Arvon alentumistappioita ei ole tullut

Saamisten arvonalentumiset ovat pysyneet edelleen erittäin alhaisella tasolla, eikä tilanne todennäköisesti huonone loppuvuoden aikana, koska pankkien luotosakkujen laatu on säilynyt poikkeuksellisen hyvänä. Korkotason nousu voi kuitenkin vaikeuttaa kaikista velkaantuneimpien kotitalouksien velanhoitoa pidemmällä aikavälillä.

Tehokkuus ja kannattavuus kohonneet

Pankkien yhteenlasketut tuotot lisääntyivät vuonna 2005 kuluja enemmän. Kustannustehokkuuden paraneminen perustuu edelleen lähinnä tuottojen kasvuun ja vähäisiin arvonalentumistappioihin. Myös kannattavuus koheni. Tammi-kesäkuussa 2006 tehokkuus ja kannattavuus olivat yhä hieman korkeammalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Kehitys jatkunee pankeille suotuisana myös loppuvuonna.

Tuloskehitystä voi heikentää osakemarkkinoiden lasku

Perinteiseen anto- ja ottolainaukseen keskittyville pankeille korkotason nousu on ollut toivottua, eikä osakekurssien heilahtelu niinkään vaikuta niiden tuloksiin. Arvopaperisidonnaisten palkkiotuottojen kasvu kuitenkin hidastuisi, jos epävarmuus osakemarkkinoilla lisääntyisi. Finanssiryhmittymien vakuutussegmenttien tuloksissa ja taseissa osakekurssien korjausliike näkyy yleensä pankkitoimintoja selvemmin, ja nämä liiketoiminnan alueet ovatkin alttiimpia arvopaperikurssien muutoksille.

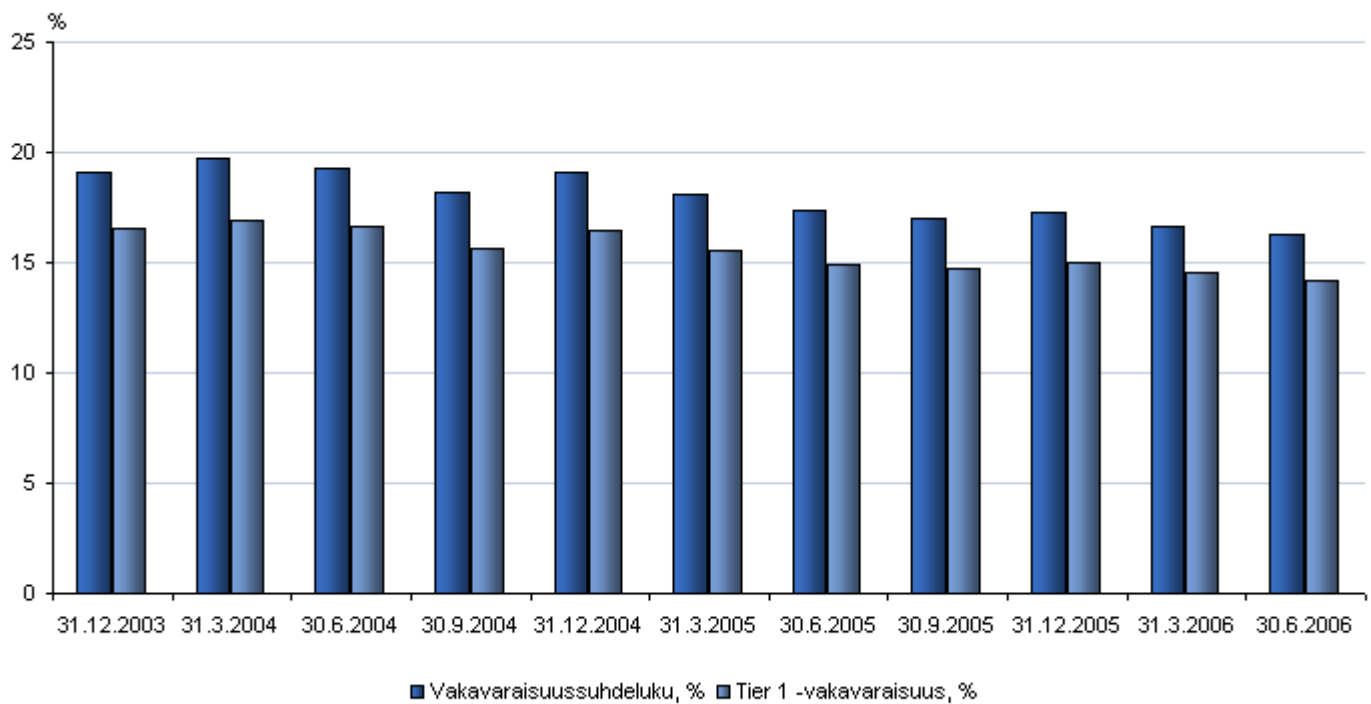
Talletuspankkien kannattavuus ja vakavaraisuus

Lisätietoja antaa
rahoitusanalytikko Perttu Korhonen, puhelin 010 831 5251.

Pankkisektorin vakavaraisuus säilyi heikkenemisestään huolimatta vahvana

Pankkisektorin vakavaraisuus heikkeni tammi-kesäkuussa 2006 sekä viime vuoden vaihteeseen että kesäkuun 2005 loppuun verrattuna. Merkittävimmät syyt heikkenemiseen olivat sektorin rakennejärjestelyt sekä voimakkaana jatkunut riskipainotettujen erien kasvu. Vakavaraisuustunnusluvut koko sektorille olivat seuraavat: kokonaisvakavaraisuus 16,2 % ja ensisijaisille omille varoille laskettu tier 1 -vakavaraisuus 14,2 %.

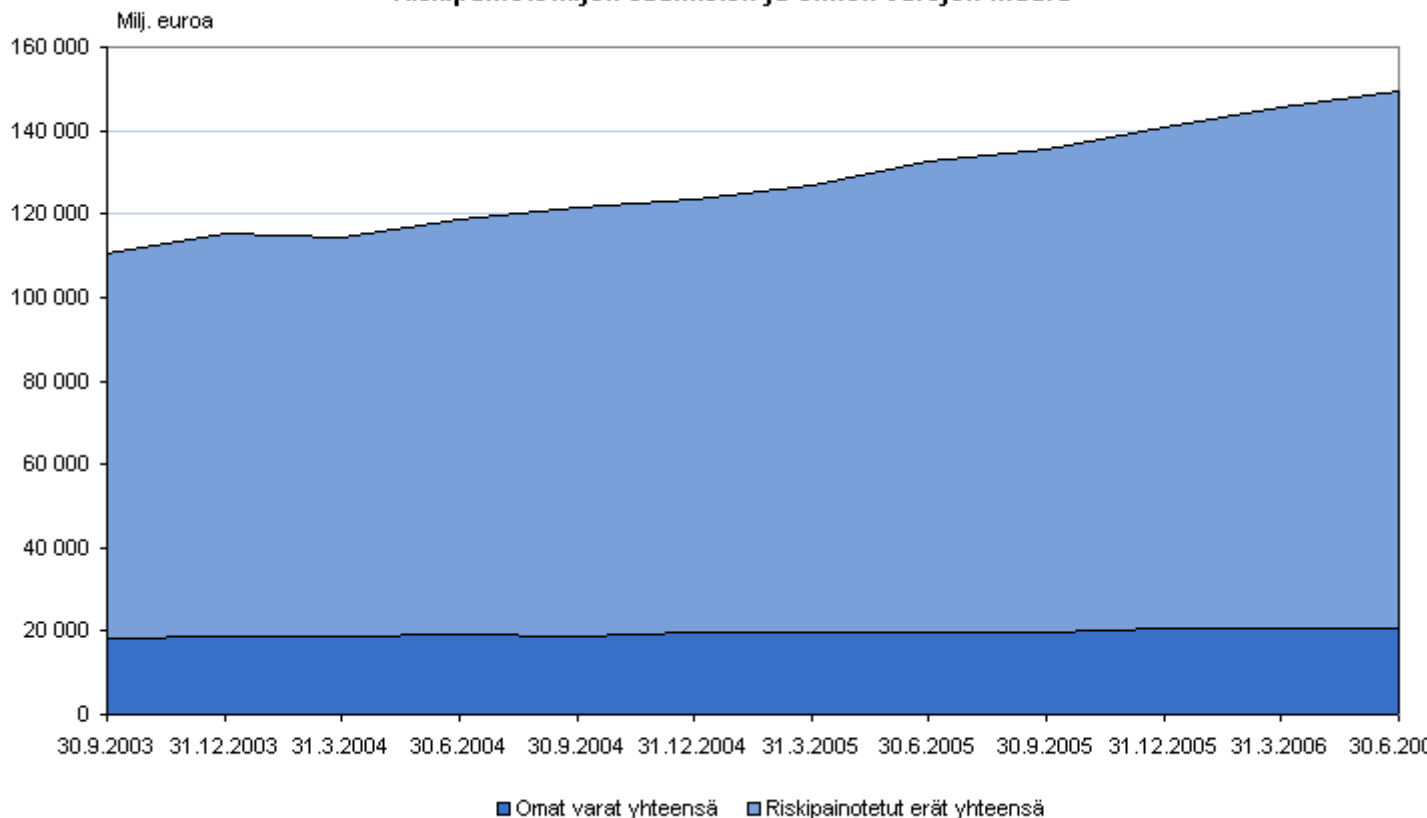
Pankkisektorin vakavaraisuus- ja tier 1 -vakavaraisuussuhdeluvut

Lähde: Rahoitustarkastus.

Riskipainotetut erät kasvoivat edelleen voimakkaasti

Riskipainotetut saamiset ja vastuut ovat kasvaneet jo usean vuoden ajan selvästi omia varoja nopeammin. Tämä kehitys näkyy myös pankkisektorin vakavaraisuussuhdeluvuissa, jotka ovat heikentyneet trendimäisesti. Riskipainotetut erät kasvoivat viime vuoden kesäkuusta 14 prosentin vuosivauhtia voimakkaana jatkuneen antolainauksen kasvun myötä.

Riskipainotettujen saamisten ja omien varojen määrä

Lähde: Rahoitustarkastus.

Omien varojen määrä kasvoi hieman, laatu säilyi entisellään

Pankkisektorin omien varojen määrä oli kesäkuun lopussa lähes 21 miljardia euroa. Näistä merkittävin osa (noin 13 miljardia euroa) oli Nordea Pankki Suomi -konsernin taseessa.

Omien varojen laatu ei muuttunut alkuvuoden aikana merkittävästi. Kesäkuun 2006 lopussa 87 % omista varoista oli ensisijaisia omia varoja, kun vastaava suhdeluku oli vuotta aiemmin 86 %. Omat varat koostuvat pääasiassa osakepääomasta tai vapaasta omasta pääomasta. Pääomalainat ovat edelleen keskittyneet vain muutamaan pankkiin. Niitä oli kesäkuun lopussa yhteensä 570 milj. euroa. Tarkastelukaudella ei otettu uusia pääomainoja.

Pankkisektorin riskinkantokyky aggregaattitasolla varsin vahva

Pankkisektorille laskettu teoreettinen aggregaattitason tappiopuskuri¹ säilyi lähes ennallaan eli 10,5 miljardissa eurossa. Tappiopuskureiden määrä eroaa luonnollisesti merkittävästi pankeittain sekä euromääräisesti että suhteellisesti. Rahoitustarkastus ei julkista yksittäisten pankkien riskinkantokykyä koskevia arvioita kuin poikkeustapauksissa.

¹ Tappiopuskuri on pankkien omien varojen määrä vähennettynä omien varojen vähimmäismäärällä, joka on 8 %:ia riskipainotetuista saamisista ja vastuista.

Talletuspankkien kannattavuus ja vakavaraisuus

Lisätietoja antaa
rahoitusanalyttikko Toni Honkaniemi, puhelin 010 831 5222.

Luottokannan laatu hyvä, mutta asuntovelallisten riskit kasvavat

Suomalaisten pankkikonsernien luottosalkun laatua voidaan pitää hyvänä sillä perusteella, että järjestämättömiä saamisia ja arvonalentumistappioita on edelleen hyvin vähän suhteessa luottokantaan.

Pankeilla oli kesäkuussa 2006 järjestämättömiä saamisia 394 milj. euroa (407 milj. euroa kesäkuussa 2005), ja niiden suhteellinen osuus luotto- ja takauskannasta on supistunut edellisvuoden 0,36 prosentista 0,31 prosenttiin. Tämä kuvastaa sitä, että yritysten ja kotitalouksien tilanne on pysynyt edelleen varsin hyvänä, koska makrotaloudellinen kehitys on jatkunut myönteisenä. Merkittäviä toimialakohtaisia ongelmia ei ole myöskään ilmennyt.

Pankkien nettomääräisten arvonalentumistappioiden määrä kesäkuussa 2006 oli 30 milj. euroa negatiivinen, mikä johtui arvonalentumistappioiden palautuksista ja peruutuksista. Vastaavaan aikaan edellisvuonna talletuspankkien arvonalentumistappiot heikensivät koko sektorin tulosta noin 13 milj. euroa. Pankkikonsernien bruttomääräiset arvonalentumistappiot ovat vähentyneet, ja ne olivat kesäkuussa 2006 noin 66 milj. euroa (edellisvuoden kesäkuussa 124 milj. euroa). Arvonalentumistappioiden osuus luotto- ja takauskannasta oli 0,05 % (0,07 % kesäkuussa 2005).

Kotitaloussektorilla ei vielä nähtävissä ongelmia

Järjestämättömillä saamisilla mitattuna pankkien kotitalousasiakkaiden lainahoitokyvyn heikkenemisestä ei ole vielä viitteitä. Lainanhoitokyvyn heikkeneminen ei kuitenkaan näkyisi heti järjestämättömien saamisten kasvuna, koska pankit voivat tarvittaessa joustaa asiakkaiden lainanlyhennyssuunnitelmissa tai korkojen maksuissa.

Kotitalouksille myönnettyistä luotoista syntyneitä järjestämättömiä saamisia oli kesäkuussa 232 milj. euroa (236 milj. euroa edellisvuoden kesäkuussa) ja niiden osuus kotitalouksien luotto- ja takauskannasta oli 0,34 % (0,40 %). Järjestämättömät saamiset ovat supistuneet huolimatta siitä, että kotitaloussektorille myönnetyt luotot ovat kasvaneet noin 14 %. Kotitalouksien bruttomääräisten luottotappioiden osuus sektorin luottokannasta oli kesäkuussa ainoastaan 0,03 %.

Yrityssektorin luottokanta hyvässä kunnossa

Yrityssektorin järjestämättömien saamisten osuus vastuista supistui 0,33 prosenttiin edellisvuoden kesäkuun 0,38 prosentista. Yritysten luottokannan vuosikasvu hidastui kesäkuussa noin puoleen siitä, mitä kasvu oli edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Teollisuus- ja palveluyritysten rahoituskysely 2005 -raportin1 mukaan yritysten uuden ulkoisen rahoituksen hankinta ei juuri näytä elpyvän tänäkään vuonna.

Yrityssektorin bruttomääräiset arvonalentumistappiot puolittuivat edellisvuotisesta noin 39 milj. euroon. Samaan aikaan sektorin luottokanta kasvoi 2 mrd. euroa. Arvonalentumistappioiden osuus yrityssektorin luotto- ja takauskannasta oli ainoastaan 0,09 % (0,22 % edellisvuonna).

Asuntolaina-asiakkaiden riskinä lainojen koon kasvu ja pitkät laina-ajat

Asuntojen hintojen kallistuminen on kasvattanut asuntolainojen kokoa, ja laina-ajat ovat pidentyneet jopa 30 vuoteen. Vaikka asiakkaiden velanhoitokyvyssä ei talousennusteiden mukaan ole odotettavissa suuria muutoksia, voivat suurten ja lyhyisiin markkinakorkoihin sidottujen lainojen lainanhoitokulut kasvaa merkittävästi, jos korot nousevat. Pankkiyhdistyksen mukaan velanhoitomenojen osuus asuntolainaa ottaneiden nettotuloista on kahden vuoden sisällä hieman kohonnut. Korkojen nousun mahdolliset vaikutukset asuntovelallisten maksukykyyn näkyvät vasta pidemmällä aikavälillä.

Suhteessa lainanottajien määrään maksuhäiriöisten määrä ei ole kuitenkaan viime aikoina kasvanut. Ylivelkaantuneiden ja maksuhäiriöisten määrä ei ole Suomessa kansainvälisesti katsottunakaan suuri. Kulutus- ja pikaluottoja ottaneiden ja ennestäänkin maksuvaikeuksista kärsivien asiakkaiden määrän odotetaan kuitenkin kasvavan velkaneuvontapalvelujen käyttäjinä.

Asunto- ja kulutusluottokilpailu jatkuu

Rahoitustarkastuksen tekemissä luottoriskitarkastuksissa on käynyt ilmi, että kilpailu luottomarkkinoilla jatkuu edelleen kireänä. Uusien asuntoluottojen marginaalit ovat supistuneet entisestään. Kilpailu saattaa määrätä luoton hinnan useammin kuin asiakkaan riski. Tarkastuksissa havaittiin myös vakuusjoustoja ja vakuusvajeita,

Asuntolaina-asiakkaille tarjotaan myös muita tuotteita, kuten kulutusluottoja, rahastosäästösopimuksia, korttiluottoja ja lainaturvavakuutuksia. Kulutusluottojen aktiivinen tarjoaminen asuntoluottojen lisäksi saattaa johtaa maksukyvyltään heikompien asiakkaiden ylivelkaantumiseen.

Pankkien vastuu kasvaa asuntolainoituksessa

Asuntoluottokannan edelleen kasvaessa pankkien on luottopäätöksiä tehdessään aktiivisesti varmistettava, että asuntovelalliset ymmärtävät asuntolainoihin liittyvät riskit ja keinot korkotason vaihteluilta suojautumiseksi. Suojautumisvaihtoehtoja ovat muun muassa korkokatot ja kiinteäkorkoiset lainat. Lainaturvavakuutuksia pankit ovat myyneet aktiivisesti jo pitkään. Asiakkaan maksukyky on selvitettävä etenkin suuria luottoja myönnettäessä.

Suurien asuntoluottojen keskittyminen nuorehkoille henkilöille ja työuransa alussa oleville kotitalouksille lisää pitkällä aikavälillä myös pankkien asuntoluottojen riskejä. Rahoitustarkastus painottaa valvonnassaan entistä enemmän sitä, että pankkien luottoriskien hallinta on ajan tasalla ja että pankit noudattavat asunto- ja kulutusluottoja myöntäessään voimassa olevia ohjeita.

1 Suomen Pankki ja Kauppa- ja teollisuusministeriö 16.3.2006.

Lisätietoja antaa
rahoitusanalyttikko Seppo Pitkänen, puhelin 010 831 5376.

Talletuspankkien likviditeettiriskit pienenevät

Luottojen ja erityisesti kotitalousluottojen kysyntä oli tammi-kesäkuussa 2006 edelleen vilkasta, ja pankit turvautuivat markkinaehtoiseen rahoitukseen talletuskasvun tyrehtyttyä. Varainhankinnan rakennetta kuvaava otto-/antolainaussuhde alkoi heikentyä, koska talletusten kasvu oli alkuvuonna vaatimatonta. Talletusrahoituksen osuus yleisön saamisten rahoittamisessa laski kolmen vuoden takaisesta 85 prosentista 75 prosenttiin. Rahoituksen rakennemuutos on kuitenkin tapahtunut asteittain ja hallitusti.

Pankit rahoittivat antolainaustaan laskemalla liikkeeseen velkakirjoja. Pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen kanta kasvoi alkuvuonna vajaat 40 % eli 14 miljardiin euroon ja lyhytaikaisten velkakirjojen kanta 15 % eli 32 miljardiin euroon.

Uusien rahoitustapojen merkitys kasvanut

Pankeilla on ollut tarve etsiä vaihtoehtoisia rahoituskanavia, koska antolainaus lisääntyi alkuvuonna edelleen voimakkaasti, ja vain pieni osa antolainauksen kasvusta on pystytty rahoittamaan talletusten kasvulla. Markkinaehtoisen varainhankinnan merkitys kasvoikin selvästi alkuvuoden aikana.

Strukturoidun varainhankinnan määrä kasvoi alkuvuonna 2006 ja vuonna 2005. Velkoja, joihin on kytketty pääsopimuksesta erotettava johdannainen eli joissa tuotto on sidottu muuhun kuin korkotasoon (useimmiten osakkeisiin tai osakeindekseihin), oli kesäkuun lopussa 3,7 mrd. euroa. Kesäkuussa 2005 niitä oli vain 1,1 mrd. euron edestä. Valtaosa strukturoidusta varainhankinnasta oli joukkovelkakirjalainoja.

Asuntoluottoja on alettu aktiivisesti rahoittaa kiinnitysluottopankkien liikkeeseen laskemilla kiinteistövakuudellisilla joukkovelkakirjoilla. Talletuspankit ovat toimineet joko omistamiensa kiinnitysluottopankkien kautta tai solmineet yhteistyösopimuksia asuntolainojen välityksestä. Suomalaisilla kiinnitysluottopankeilla on hyvä luottoluokitus, ja niiden joukkovelkakirjalainoille on riittänyt kansainvälisten sijoittajien kysyntää. Kiinnitysluottopankkien joukkovelkakirjakannat ovat vielä melko pieniä suhteessa talletuspankkien lainakantoihin, mutta niiden merkitys on kasvamassa. Suomessa toimivien kiinnitysluottopankkien taseet olivat kesäkuun lopussa yhteensä 2,4 mrd. euroa.

Pankkien lyhytaikainen maksuvalmius parani vuodenvaihteesta

Talletuspankkien yhteenlaskettu kuukauden rahoitusvaje kääntyi alkuvuoden aikana alijäämäisestä ylijäämäiseksi. Yhteenlaskettu ylijäämä oli kesäkuun lopussa 2,4 mrd. euroa. Yhteenlaskettu rahoitusvaje on vaihdellut voimakkaasti viime vuosina, mutta nyt se oli ensi kertaa sitten vuoden 2004 lopun selvästi ylijäämäinen. Rahoitusvajeen voimakkaaseen vaihteluun ovat vaikuttaneet finanssikonsermien suuret emissiot ja sisäiset erät. Yleisesti ottaen rahoitusvajeiden alijäämät ovat alkuvuoden aikana pienentyneet ja ylijäämät hieman kasvaneet.

Vakuuskelpoisten eli keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten määrä kasvoi tammi-kesäkuussa 9 mrd. euroon (vuodenvaihteessa 7,6 mrd. euroa). Myytävissä olevia saamistodistuksia (kesäkuussa 3,5 mrd. euroa) ja noteerattuja osakkeita ja sijoitusrahasto-osuuksia (kesäkuussa yhteensä 1 mrd. euroa) oli hieman vuodenvaihdetta enemmän. Pankkien lyhytaikainen maksuvalmius oli edelleen hyvä, sillä kuukauden rahoitusvajeen ylijäämäisyyden lisäksi maksuvalmiuspuskurina olevia likvidejä varoja oli vuodenvaihdetta enemmän. Jos oletetaan lisäksi, että kuukauden sisällä erääntyvä markkina- ja talletusrahoitus jatkuisi eli sopimukset uudistettaisiin, maksuvalmiustilannetta voidaan pitää edellisvuotta parempana.

Lisätietoja antaa
rahoitusanalyttikko Meri Rimmanen, puhelin 010 831 5379.

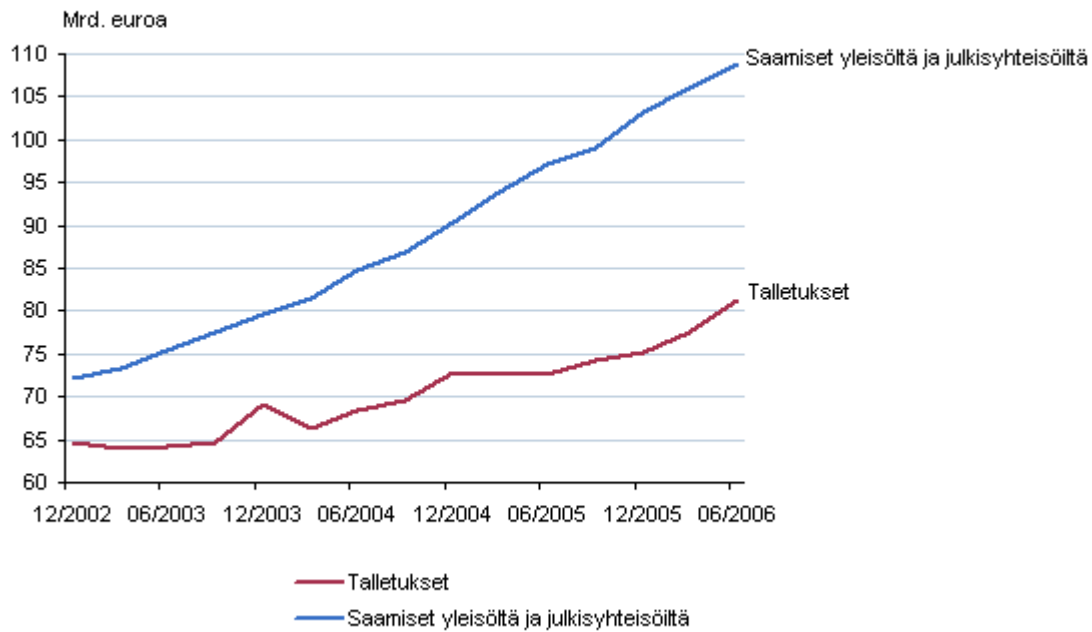
Rahoitusriski

Rahoitusriski jakautuu pitkäaikaiseen, rakenteelliseen rahoitusriskiin sekä lyhytaikaisten kassavirtojen epätasapainosta syntyvään likviditeettiriskiin.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan arvioimalla, kuinka paljon taseen varoja ja erityisesti antolainausta on rahoitettu talletuksilla ja markkinaehtoisilla velkalähteillä.

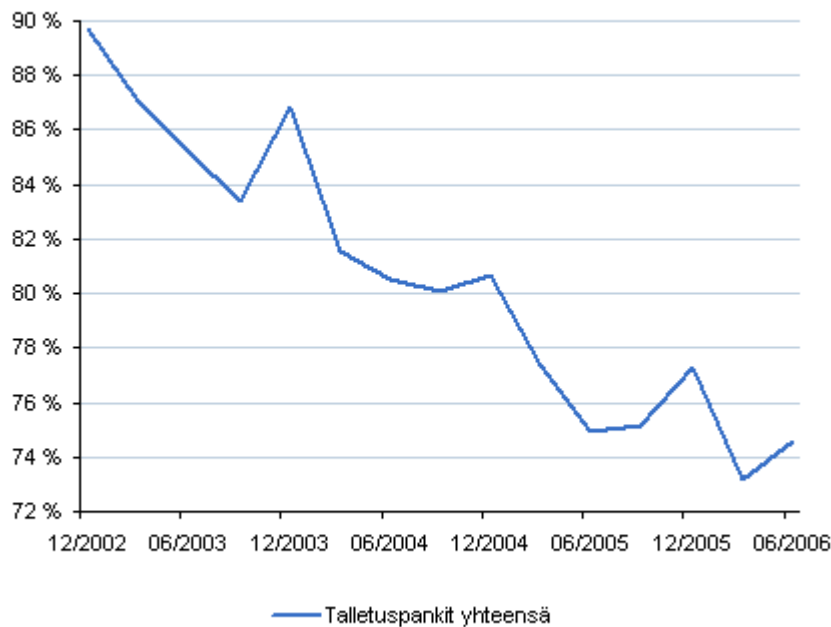
Lyhytaikaisen likviditeettiriskin mittaaminen perustuu maturiteettiluokittaisten tuloista ja menoista aiheutuneiden kassavirtojen erotukseen. Kassavirtojen laskennassa otetaan huomioon myös taseen ulkopuoliset erät. Tämä maturiteettiepätasapainosta syntyvä erotus osoittaa sen määrän, mikä pankin on joko sijoitettava tai rahoitettava saamisten ja velkojen erääntyessä kussakin maturiteettiluokassa.

Talletukset ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, miljardia euroa

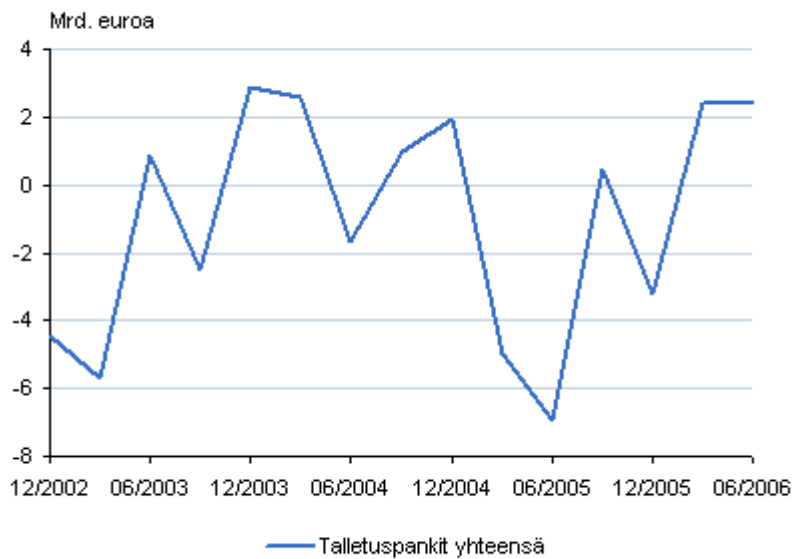
Lähde: Rahoitustarkastus.

Talletukset prosenttia saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Lähde: Rahoitustarkastus.

Talletuspankkien kuukauden rahoitusvaje

Lähde: Rahoitustarkastus.

Talletuspankkien yhteenlaskettu korkojen nousun aiheuttama tuloeriskä on pysynyt muuttumattomana

Talletuspankkien yhteenlaskettu tuloeriskä ei ole muuttunut joulukuun 2005 lopun tasosta. Potentiaalinen yhden prosenttiyksikön koronnousun aiheuttama korkokatteen kasvu olisi kesäkuun 2006 lopussa ollut 318 milj. euroa, eli 11,9 % rahoituskatteesta. Tuloeriskän laskennassa käytettävissä positioissa on kuitenkin tapahtunut huomattavia muutoksia, vaikka niiden vaikutukset nettoutuvatkin pois lopullisesta riskiluvusta. Taseen eristä laskettava tuloeriskä on kasvanut, mutta johdannaisten suojausvaikutuksen kasvu kumoo suuren osan tästä kasvusta.

Korkoriskiä rajoitettiin johdannaissopimuksilla

Yhteenlasketuissa positioissa korkojen nousun vaikutus näkyy lähinnä suojautumiseen käytettyjen johdannaisten määrän kasvuna. Erityisesti tuloeriskän herkkyyttä pienentävien koronvaihtosopimusten kanta on kasvanut merkittävästi. Vuoden 2005 lopusta se on puolitoistakertaistunut. Koronvaihtosopimusten maturiteettijakaumasta nähdään pankkien vaihtaneen lyhyitä vaihtuvakorkoisia saamia pidempiin korkoihin sidottuihin saamisiin.

Korkojen nousulta ja laskulta suojaavien korko-optioiden (yleisesti cap- ja floor-sopimuksia) määrä on myös kasvanut. Niiden maturiteettijako on kuitenkin lähes identtinen, eivätkä ne näin ollen vaikuta tuloeriskään.

Yleisölle myönnettyjen lainojen kasvu näkyy voimakkaimpana kahdessa maturiteettiluokassa. Perinteisempi näistä on 9–12 kk -luokka, jossa näkyvät viimeisen neljänneksen aikana myönnettyt 12 kuukauden euriborkorkoon sidotut lainat. Toisessa, huomattavasti enemmän kasvaneessa 1–2 kk -luokassa, on havaittavissa asiakkaiden uudelleen kasvanut kiinnostus sitoa asuntolainansa pankkien primekorkoihin. Uusien lainojen painopisteen siirtyminen vuoden euriborkorosta primesidonnaisuuteen kasvattaa pankkien tuloeriskää.

Myös saamisten kasvu luottolaitoksilta painottuu lyhimpään maturiteetti luokkaan, jonka tulariskiä kasvattava vaikutus on kaikkein suurin. Toisaalta mainittu kasvun keskittyminen lyhyeen maturiteettiin ei ole yllättävää, sillä yli 80 % luottolaitossaamisista on jo ennestään lyhimässä luokassa.

Euro- ja valuuttamääräisen tulariskin välillä on myös tapahtunut huomattavia muutoksia. Erityisesti on havaittavissa valuuttamääräisten johdannaisten aiheuttama muutos tulariskissä ja sen kumoutuminen euromääräisten johdannaisten tulariskivaikutuksen muutoksella.

Talletuspankkien yhteenlaskettu kaupankäyntivarasto tuottaisi voittoa korkojen laskiessa

Kaikkien talletuspankkien yhteenlasketun kaupankäyntivaraston markkina-arvo on kasvanut noin 19 % vuoden 2005 lopusta. Samalla myös salkun korkoherkkyys on kasvanut n. 25 %. Yhteenlaskettu kaupankäyntisalkku tuottaisi voittoa korkojen laskiessa.

Korkoherkkyiden muutos aiheutuu suurimmaksi osaksi euromääräisen position moninkertaistumisesta. Huomattavaa kasvua on myös muiden pohjoismaisten valuuttojen määräisessä investointiriskissä.

Katso myös

Talletuspankkien korkoriskiaseman arviointimenetelmät

Lisätietoja antaa
pankkitarkastaja Peter Palmroos, puhelin 010 831 5333.

Mikä on korkoriski?

Tulariski mittaa pankin saamisten ja velkojen maturiteettiepätasopainojen vaikutusta vuoden aikana kertyvään rahoituskatteeseen markkinakorkojen noustessa.

Investointiriski mittaa rahoitustaseeseen tai kaupankäyntivarastoon sisältyvien joukkovelkakirjojen ja johdannaisten markkina-arvojen välitöntä muutosta korkojen noustessa.

Pankkisektorin yhteenlasketut korkoriskit

(miljoonaa euroa, korkojen noustessa yhden prosenttiyksikön)

Rahoitustaseen korkoriskit (sis.johdannaiset)	30.6.2006	31.12.2005	Muutos
Tuloriski	318,3	317,9	0,1 %
Euro	174,1	333,2	
Muut valuutat yhteensä	144,1	-15,2	
Tase-erien tuloriski	384,9	345,8	11,3 %
Johdannaisten tuloriski	-66,6	-27,9	138,8 %
Rahoituskate 31.12.2005	2 669,8	2 669,8	
Suhteellinen tuloriski, % rahoituskatteesta	11,9 %	11,9 %	
Stressitesti 1, Avistat < 1 kk	-189,3	-177,3	6,8 %
Stressitesti 2, Valuutat itseisarvona	557,4	816,8	-31,8 %
Investointiriski	-146,4	-137,1	6,8 %
Kaupankäytisalkun korkoriski (sis.johdannaiset)	30.6.2006	31.12.2005	Muutos
Investointiriski	-444,0	-305,9	45,1 %
Euro	-403,1	-154,3	161,2 %
Muut valuutat yhteensä	-40,9	-151,6	-73,0 %
Kaupankäytisalkun markkina-arvo	10 900,8	9 137,7	19,3 %
Suhteellinen investointiriski, % markkina-arvosta	-4,1 %	-3,3 %	
Stressitesti 3, Valuutat itseisarvona	545,7	333,2	63,8 %